



# Standardy vzdělávání pro obor Sociální pedagogika na vyšších odborných školách

Verze dokumentu: červen, 2019, verze recenzovaná jako výstup projektu





## Obsah

1	Specifika vzdělávacího programu Sociální pedagogika .....	4
2	2. Kompetence absolventa oboru sociální pedagogika.....	5
3	Doporučený obsah vzdělávání pro obor Sociální pedagogika na VOŠ .....	7
3.1	Souhrn minimálních kompetencí absolventa oboru Sociální pedagogika .....	7
	Souhrn kompetencí a oblastí vzdělávání, v nichž se dosahují.....	8
3.1.1	Obecné kompetence vycházející z osobnostních předpokladů.....	8
3.1.2	Speciální kompetence společné pro oblast edukace i sociální práce.....	8
3.1.3	Kompetence specifické pro pedagogickou činnost .....	8
3.1.4	Kompetence specifické pro sociálního pracovníka .....	9
3.2	Návrh vzdělávacího programu.....	9
3.2.1	Společný základ .....	10
3.2.2	Pedagogika .....	10
3.2.3	Sociální práce.....	11
3.2.4	Ostatní .....	11
3.2.5	Povinně volitelné předměty - specializace .....	11



## Účel dokumentu

Dokument vznikl jako součást projektu Inovace VOV pedagogicko-sociální oblast – CZ.02.3.68/0.0/0.0/16\_041/0008052 v období 04/2018 až 09/2021.

Materiál je připraven tak, aby pokrýval skupiny oborů vzdělávání označené jako 75 – Pedagogika, učitelství a sociální péče a 74 – Tělesná kultura, tělovýchova a sport. V době projektu tyto skupiny oborů zahrnovaly 29 VOŠ (do souhrnu nejsou započítány ty VOŠ, které v době přípravy materiálu neotevíraly v daném oboru výuku). Všechny tyto VOŠ byly pro potřeby projektu rozděleny do tří základních skupin podle jejich zaměření:

- Skupina **Předškolní a mimoškolní pedagogika a Wellness – Balneo (zkráceně „Pedagogika“)** – akreditované obory N75-31-N/03 Předškolní a mimoškolní pedagogika; N75-33-N/02 Tlumočnictví českého znakového jazyka; 74-41-N/01 Wellnes – Balneo;
- Skupina **Sociální práce** – akreditované obory N75-32-N/01 Sociální práce; N75-32-N/03 Sociální a humanitární práce; N75-32-N/04 Charitativní a sociální práce; N75-32-N/05 Sociálně právní činnost; N75-32-N/07 Pastorační a sociální práce; N75-32-N/08 Sociální a diakonická práce;
- Skupina **Sociální pedagogika** – akreditované obory N75-32-N/06 Sociální pedagogika; N75-32-N/02 Sociální pedagogika a teologie.

Všechny dokumenty projektu jsou k dispozici na portálu VOVCR.CZ nebo na webových stránkách partnerských škol.

Partnery projektu v pedagogicko-sociální oblasti byly VOŠ pedagogická Svatý Jan pod Skalou, VOŠ Caritas VOŠ sociální Olomouc, Jabok VOŠ sociálně pedagogická a teologická a ČVUT.

Předložený standard vznikl v rámci projektu Inovace vyššího odborného vzdělávání v období květen 2018 – květen 2019. Autorem standardu je doc. Michal Kaplánek, Th. D., vyučující VOŠ Jabok v Praze a garant studijního programu Pedagogika volného času na Teologické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích.

Východiskem pro vytvoření standardu je Národní kvalifikační rámec terciárního vzdělávání České republiky (MŠMT, 2012, viz kap. 2 tohoto standardu). Národní kvalifikační rámec v oddílu „sociální práce“ respektuje Minimální standardy vzdělávání v sociální práci zpracované Asociací vzdělavatelů v sociální práci. Standardy vzdělávání v oblasti sociální pedagogiky vydané Asociací vzdělavatelů v sociální pedagogice v r. 2017 zase respektují popis studijního programu Sociální pedagogika, jak je představen v Národním kvalifikačním rámci. Jestliže autor standardu vycházel z Národního kvalifikačního rámce, zohlednil tím také oba zmíněné standardy oborových asociací.

Předložený standard byl připomínkován ve třech fázích:

1. Interní připomínkování – na pracovišti autora (VOŠ Jabok): květen – červenec 2018
2. Konzultace s partnery (3 ze škol uvedených v úvodu): srpen – prosinec 2018
3. Připomínkování partnerem projektu: leden – duben 2019



Připomínky k projektu zpracovali Mgr. Lenka Lesařová, Mgr. Michael Hovorka a Mgr. Michaela Svobodová, Ph.D. z VOŠ sociálně právní v Praze 10. V květnu 2019 probíhalo zapracovávání připomínek a hodnocení recenzentů.

Standard prošel recenzí

- Mgr. Monika Havlíčková, zástupkyně ředitele VOŠ Jahodovka
- Doc. PhDr. Jiří Němec Ph.D, katedra sociální pedagogiky PdF MU

Na tento standard navazuje tzv. kompetenční model, který se rovněž zpracovává v rámci projektu Inovace vyššího odborného vzdělávání. Kompetenční model bude obsahovat návrh konkretizace kompetencí pro jednotlivé předměty.

V Praze dne 25. května 2019

doc. Michal Kaplánek, Th.D.



# 1 SPECIFIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU SOCIÁLNÍ PEDAGOGIKA

V České republice nabízí v současné době osm vyšších odborných škol vzdělávací programy, které mají ve svém názvu označení „sociální pedagogika“.<sup>1</sup> Na dvou z nich se vzdělávací program nazývá (jenom) *Sociální pedagogika*:

- Vyšší odborná škola sociálně právní, Jasmínová 3166/37a, 106 00 Praha 10
- Vyšší odborná škola pedagogická a sociální Kroměříž, 1. máje 221, 767 01 Kroměříž
- Na pěti VOŠ se realizuje vzdělávací program Sociální práce a sociální pedagogika:
- Evangelická akademie, Hrusická 2537/7, 141 00 Praha 4
- Vyšší odborná škola, střední odborná škola pedagogická a Gymnázium, Evropská 330/33, 160 00 Praha 6 – Dejvice
- Vyšší odborná škola, Obchodní akademie a Střední zdravotnická škola, Erbenova 184, 344 01 Domažlice
- Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Karlovarská 99, 323 17 Plzeň
- Obchodní akademie a Vyšší odborná škola sociální, Ostrava-Mariánské Hory, Zelená 40A/2824, 702 00 Ostrava-Moravská Ostrava

Na jedné VOŠ je akreditován vzdělávací program *Sociální pedagogika a teologie*:

- Jabok – Vyšší odborná škola sociálně pedagogická a teologická, Salmovská 8, 120 00 Praha 2

Přes rozdílnost v názvu vzdělávacího oboru pro všechny tyto obory platí, že jejich absolventi jsou dle platné české legislativy oprávněni k výkonu následujících regulovaných povolání:

Na základě zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, mohou absolventi uvedených vzdělávacích programů vykonávat tyto profese:

- vychovatel (§ 16, odst. 1, písm. d)
- pedagog volného času (§ 17, odst. 1, písm. c)
- asistent pedagoga (§ 20, odst. 1, písm. c)

Na základě § 110, odst. 4, písm. a) zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, mohou absolventi těchto vzdělávacích oborů vykonávat také profesi sociálního pracovníka. Z toho vyplývá, že od absolventů studijního oboru *sociální pedagogika* se očekávají kompetence charakteristické pro dvě oblasti terciárního vzdělávání – neučitelská pedagogika a sociální práce.<sup>2</sup>

<sup>1</sup> Kromě toho se sociální pedagogika vyučuje jako předmět také na dalších vyšších odborných školách pedagogického nebo sociálního zaměření.

<sup>2</sup> Toto rozdělení vzdělávacích oblastí je platné pro vysoké. Faktické rozdíly v rámci terciárního profesního vzdělávání mezi vzdělávacími obory VOŠ a bakalářskými studijními programy vysokých škol nejsou nikde jasně specifikovány. Vzhledem k tradičním rozdílům mezi univerzitami a vyššími odbornými školami můžeme specifika vyššího odborného školství spatřovat v následujících znacích:

a) vyšší odborné školy kladou zvláštní důraz na praxi, příp. na sepětí teorie s praxí,



Vzdělávací program *Sociální pedagogika* se v několika významných aspektech liší od ostatních vzdělávacích oborů zaměřených na pedagogiku. Chceme-li vymezit žádoucí obsah vzdělávání pro tento obor, musíme vycházet z reálné situace, která je vzhledem k uplatnění absolventů studia sociální pedagogiky rozporná:

- sociální pedagogika je široce koncipovaná pedagogická disciplína, která se paralelně rozvíjí podle rozmanitých modelů
- absolventi vzdělávacího oboru sociální pedagogika se uplatňují v širokém spektru výchovatelských profesí
- profese sociálního pedagoga není dosud vymezena jako samostatná profese
- absolventi vzdělávacího oboru sociální pedagogika se mohou uplatnit v sociálních službách jako sociální pracovníci

## 2 KOMPETENCE ABSOLVENTA OBORU SOCIÁLNÍ PEDAGOGIKA

Východiskem pro tvorbu tohoto standardu je Národní kvalifikační rámec terciárního vzdělávání České republiky vydaný Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy v r. 2012, dále jen NKR.<sup>3</sup> Tento dokument vymezuje stručnou formou doporučené kurikulum všech oblastí terciárního vzdělávání. Jeho ambicí ovšem není stanovení minimálních standard. Jedná se pouze o deskripci jednotlivých vzdělávacích oblastí.<sup>4</sup> Toto rámcové vymezení kurikula považujeme pro terciární vzdělávání za dostačující, protože práce s lidmi (sociální a výchovná činnost) se nedá omezit pouze na měřitelné úkony, jejichž předpokladem jsou především technické a administrativní dovednosti. Především práce v oblasti výchovy vyžaduje dlouhodobý vztah mezi pedagogem a dítětem či skupinou dětí nebo mladých lidí.

Při formulaci pedagogických kompetencí absolventů oboru sociální pedagogika vycházíme primárně z oddílu *neučitelská pedagogika* NKR, podoblasti 3.2 a 3.3 (sociální pedagogika, vychovatelství, pedagogika volného času).<sup>5</sup>

Vzhledem k tomu, že absolutorium vzdělávacího programu sociální pedagogika opravňuje také k výkonu profese sociálního pracovníka, vycházíme rovněž z kompetenčních požadavků NKR na absolventy bakalářských studijních programů sociální práce, ale s dvojnásobným zúžením: omezení kompetencí koncepčních a analytických, které jsou charakteristické pro absolventy vysokých škol a omezením rozsahu (přímé) výuky a tomu odpovídajících kreditů.

V NKR jsou kompetence pracovní rozděleny na znalosti a dovednosti. Pro vzdělávací programy vyšších odborných škol jsou relevantní kompetence předpokládané v NKR pro bakalářské studijní programy vysokých škol, samozřejmě přizpůsobené specifickému poslání vyšších odborných škol.<sup>6</sup>

---

b) vyšší odborné školy připravují bezprostředně na výkon povolání, takže nepatří mezi jejich úkoly příprava studentů k výzkumné činnosti,

c) vyšší odborné školy jsou vhodné pro studenty, kteří mají především praktické předpoklady pro výkon profese  
3 ČERNIKOVSKÝ, Petr; HNILICA, Jiří; PASÁČKOVÁ, Eva. Národní kvalifikační rámec terciárního vzdělávání České republiky. Díl 2. Oblasti vzdělávání. Praha: MŠMT, 2012. ISBN 978-80-87601-10-5. (V dalším textu budeme citovat zkratkou NKR.)

4 Srov. NKR, s. 9

5 NKR, s. 35-37, 47-52

<sup>6</sup> Výraz *specifické poslání vyšších odborných škol* představuje pouze teoretický konstrukt, protože zatím neexistuje ani oficiální vymezení *profesního terciárního vzdělávání*, natož přesnější vymezení rozdílu mezi bakalářským studiem a studiem na VOŠ (viz pozn. č. 3).

Srovnáním kompetencí, tedy znalostí, dovedností a postojů požadovaných od vychovatele, resp. pedagoga volného času, a od sociálního pracovníka, vznikají čtyři segmenty kompetencí:

- obecné kompetence, jimiž se rozvíjejí osobnostní předpoklady sociálního pedagoga
- speciální kompetence společné pro oblast edukace a sociální práce
- kompetence specifické pro pedagogickou činnost
- kompetence specifické pro sociálního pracovníka

*Obecné kompetence rozvíjející osobnostní předpoklady* zahrnují v rovině kognitivní znalost a pochopení filosofických a etických principů týkajících se obecně práce s lidmi a pochopení základních sociálních zákonitostí. Na rovině dovednostní se jedná především o schopnost aplikovat teoretické poznatky v praxi a vytvořit si přiměřený a současně autentický vztah ke svým svěřencům/klientům.<sup>7</sup> Tyto kompetence nejsou formulovány v NKR. Jsou odvozeny z rogersovské triády: autenticita – bezpodmínečné přijetí – empatické porozumění.<sup>8</sup> Ačkoliv Rogers tyto osobnostní požadavky formuloval pro potřeby psychoterapie, můžeme je aplikovat také na ostatní typy „práce s člověkem“, a to zejména na práci sociálního pedagoga a sociálního pracovníka. Dalším novým osobnostním požadavkem je spirituální kompetence, kterou potřebuje sociální pedagog k tomu, aby pomohl mladému člověku orientovat se v existenciálních otázkách dotýkajících se náboženství, etiky a smyslu života.<sup>9</sup>

*Speciální kompetence společné pro oblast edukace i sociální práce* spočívají v pochopení situace jednotlivce i skupin a komunit v současné (postmoderní) společnosti; dále ve schopnosti aplikace znalostí psychologie, a to jak po stránce diagnostické, tak po stránce využití v komunikaci s jednotlivci i se skupinou, včetně schopnosti animovat skupinu.<sup>10</sup> V neposlední řadě je významné pochopení potřeb osob s postižením, resp. dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, jakož i osob sociálně znevýhodněných, a s tím související aplikace principu inkluze.

*Kompetence specifické pro pedagogickou činnost* sociálního pedagoga v sobě zahrnují schopnost reflexe edukační reality, schopnost aplikace didaktických postupů v zájmovém vzdělávání a výchovných postupů v oblasti vychovatelství a otevřené práce s dětmi a mládeží.

*Kompetence specifické pro sociálního pracovníka* představují široký komplex přístupů a postupů, pro něž se sociální pracovník musí být schopen podle odborných kritérií odpovědně rozhodnout a poté je realizovat. Šíře je dána rozmanitostí sociálních služeb, cílových skupin a činností, které by měl sociální pracovník zvládat.

V praxi je třeba počítat s tím, že každá VOŠ vzdělávající v sociální pedagogice preferuje určitý specifický profil absolventa, podle vlastního zaměření školy.

---

<sup>7</sup> Výraz „přiměřený vztah“ zde označuje míru blízkosti a distance pracovníka vůči dítěti/klientovi, která je podmíněna rolí pracovníka na straně jedné a situací dítěte/klienta na straně druhé. Požadavek autenticity znamená, že musí jít o skutečný lidský vztah, nikoliv pouze o praktikování doporučených úkonů a forem.

<sup>8</sup> Srov. HÁJEK, Karel. *Práce s emocemi pro pomáhající profese*. Tělesně zakotvené prožívání. Praha: Portál, 2006, s. 63-65.

<sup>9</sup> Německé spolkové ministerstvo pro rodinu, seniory, ženy a mládež v 10. zprávě o dětech a mládeži z r. 1998 uvádí jasný požadavek adresovaný rodičům i pedagogům: je nutné, aby dospělí byli schopni s dětmi komunikovat také o filosofických a náboženských otázkách (srov. Bericht über die Lebenssituation von Kindern und die Leistungen der Kinderhilfen in Deutschland. Zehnter Kinder- und Jugendbericht mit der Stellungnahme der Bundesregierung. Bonn: Deutscher Bundestag, 1998, s. 42-48).

<sup>10</sup> Animace je pojem, který se užívá pro různé motivující přístupy v pedagogice i v sociální práci, zejména v románském jazykovém prostředí. Společné pro tyto přístupy je přesvědčení, že v každém jedinci (i skupině) „dříme“ dosud nevyužitý inovativní (kreativní) potenciál, který se animací probouzí a rozvíjí (blíže k tématu: KAPLÁNEK, Michal. *Animace*. Praha: Portál, 2013).



### 3 DOPORUČENÝ OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ PRO OBOR SOCIÁLNÍ PEDAGOGIKA NA VOŠ

Cílem vzdělávacího programu Sociální pedagogika na VOŠ je dosáhnout toho, aby všichni absolventi disponovali výše uvedenými typy kompetencí.

Východiskem pro tvorbu vzdělávacího programu Sociální pedagogika na VOŠ jsou výše uvedené čtyři segmenty kompetencí absolventa, které jsou rozpracovány v této kapitole, která obsahuje:

- a) souhrn minimálních kompetencí a jejich přiřazení k jednotlivým obsahům vzdělávání
- b) jednotlivé oblasti vzdělávání a k nim přiřazené návrhy konkrétních předmětů

Souhrn minimálních kompetencí (3.1) představuje celkový přehled kompetencí, kterými by měl absolvent disponovat. Jednotlivé školy vytváří vzdělávací programy takovým způsobem, aby měl student možnost v rámci studia tyto kompetence získat. Další kapitola (3.2) je spíše pomůckou pro vytvoření konkrétního vzdělávacího programu; obsahuje totiž seznam předmětů, k němuž jsou kompetence přiřazeny. Jedná se o příklad převzatý z praxe jedné z VOŠ realizujících tento vzdělávací program.<sup>11</sup> Má sloužit jako podnět pro tvorbu vlastních předmětů. Přitom se počítá s tím, že každá škola si vytvoří vlastní předměty, které budou na jedné straně vyhovovat požadavkům tohoto standardu a na druhé straně budou odpovídat specifickému zaměření školy.

#### 3.1 SOUHRN MINIMÁLNÍCH KOMPETENCÍ ABSOLVENTA OBORU SOCIÁLNÍ PEDAGOGIKA

Souhrn (ve formě tabulky) obsahuje obecné formulace požadovaných kompetencí absolventů (levý sloupec) a vzdělávacích oblastí, jichž se tyto kompetence dotýkají (pravý sloupec). Jedná se zde o širší vzdělávací oblasti, které mohou být realizovány za různých podmínek v různých předmětech.

Studium sociální pedagogiky na VOŠ zahrnuje tyto vzdělávací oblasti:

- filosofie
- psychologie
- pedagogika
- právo
- sociologie (včetně metodologie sociálního výzkumu)
- sociální práce
- zdravotěda
- ekonomika a management

Odborníci uvedených vědeckých disciplín se podílejí v různé kvantitě a s rozdílnou intenzitou na realizaci vzdělávacího programu Sociální pedagogika. Zatímco disciplínám jako je pedagogika, psychologie a sociální práce se věnuje značná pozornost, takže se zpravidla vyučují ve více předmětech, které jsou postaveny jako úvody do jednotlivých subdisciplín anebo jako praktická cvičení (semináře) rozvíjející psychomotorické kompetence, z jiných vzdělávacích oblastí jsou vybrána pouze ta témata, která představují nutnou profesní výbavu sociálního pedagoga, to platí o oblasti práva, sociologie, zdravotědy a filosofie. Zvláštní kategorii představuje praxe, která tvoří 25-30 % studijních požadavků.

<sup>11</sup> Jabok – Vyšší odborná škola sociální pedagogická a teologická, Salmovská 8, 120 00 Praha 2

V tabulce č. 1 jsou kompetence uvedeny ve čtyřech kategoriích (podle odst. 2 tohoto dokumentu). V tabulce jsou rozlišeny kompetence na kognitivní (žlutá pole), afektivní a postojoyé (oranžová pole), psychomotorické (zelená pole).

Souhrn kompetencí a oblastí vzdělávání, v nichž se dosahují

### 3.1.1 Obecné kompetence vycházející z osobnostních předpokladů

Kompetence	Oblasti vzdělávání – Oblasti vzdělávání, v nichž se získávají předpoklady pro dosažení kompetencí (v závorce upřesnění)
spirituální kompetence, včetně orientace v náboženských otázkách	Filosofie (religionistika, příp. teologie)
orientace v etických principech, které jsou relevantní pro pedagogiku a sociální práci	Filosofie (etika)
schopnost rozvíjet vlastní osobnost a předpoklady k práci s lidmi (včetně požadavků autenticity, bezpodmínečného přijetí a empatie)	Psychologie Filosofie (etika)
rozpoznat rizikové faktory a etické problémy	Pedagogika (sociální pedagogika) Filosofie (etika)
vyhledat, utřídit a interpretovat informace relevantní pro řešení vymezeného praktického problému;	Praxe

### 3.1.2 Speciální kompetence společné pro oblast edukace i sociální práce

Kompetence	Oblasti vzdělávání
pravidla hygieny a ochrany zdraví	Zdravověda
právní normy týkající se oboru a jejich použití	Právo
navazovat interakci s cílovou skupinou	Psychologie
aplikovat metody poznávání a diagnostiky osobnosti, základní komunikační strategie a přístupy včetně edukačních a komunikačních postupů u jedinců se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP)	Psychologie Pedagogika (speciální pedagogika)
organizovat a řídit	Ekonomika a management

### 3.1.3 Kompetence specifické pro pedagogickou činnost

Kompetence	Oblasti vzdělávání
základní pojmy, hlavní teorie a metodické přístupy v oblasti pedagogiky a jejích oborů	Pedagogika (obecná, sociální)
výchovně působit (vést k ušlechtilým hodnotám) v rámci, neformálního a zájmového vzdělávání	Pedagogika (sociální)
vést edukativní aktivity a činnosti s určitou cílovou skupinou zprostředkovat konkrétní činnosti (hry, sportovní aktivity, výtvarné a umělecké aktivity, rukodělné činnosti, estetické činnosti apod.)	Pedagogika (didaktika zájmového vzdělávání) Praxe

navrhnout způsoby pedagogicky adekvátního řešení praktických pedagogických problémů a situací, a to s oporou o znalost a porozumění pedagogické teorii a metodice a s ohledem na specifický ráz a potřeby řešení těchto problémů a situací	Pedagogika (sociální, speciální)
--	----------------------------------

### 3.1.4 Kompetence specifické pro sociálního pracovníka

Kompetence	Oblasti vzdělávání
znalost teorie a metod sociální práce	Sociální práce (teorie a metody, metody práce s vybranými skupinami)
znalost principů a strategií sociální politiky	Sociální politika
rozeznání příčin vzniku a rozvoje sociálních deviací	Sociální práce (teorie a metody, metody práce s vybranými skupinami)
znalost souvislostí praxe s politikou, postupy a pravidly chování a zákonnými normami	Sociální patologie
přiměřeně použít znalosti z teoretických disciplín sociální práce v praxi	Praxe
identifikovat okolnosti, které v rámci životní situace konkrétního klienta nebo komunity vyvolávají nesnáze v interakcích s ostatními subjekty sociálního prostředí	Praxe
koncipovat na základě posouzení nepříznivé životní situace klienta nebo komunity přiměřenou pomáhající intervenci	Sociální práce (metody práce s vybranými skupinami)
realizovat pomáhající intervenci	Praxe
získávat a interpretovat informace o životní situaci klientů a využívat k tomu také výsledky sociálně-vědných výzkumů	Sociologie a výzkumná metodologie

## 3.2 NÁVRH VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Prostředkem k tomu, aby studenti získaly potřebné kompetence, je výuka formou přednášek, seminářů, cvičení, kolokvií, odborné praxe a její supervize. Na výuku navazuje individuální práce studenta, která spočívá ve studiu literatury, v reflexi praxe, v plnění úkolů (seminární práce, závěrečná práce) a v další tvůrčí činnosti. Náročnost studia je vyjádřena počtem získaných kreditů za jednotlivé předměty.

Následující část standardu je „vzorový vzdělávací program“, tedy návrh vzdělávacího programu, který se dělí na jednotlivé oblasti vzdělávání s navrženým rozmezím kreditů ECTS (minimálním a maximálním počtem) pro každou oblast. U každé oblasti je uvedeno, jakou kompetenci / jaké kompetence rozvíjí. Počet kreditů za rok studia je 60, celkový počet kreditů za tříleté studium je 180.

Každá škola, která chce splnit podmínky těchto standardů, musí ve svém vzdělávacím programu realizovat vzdělávání ve všech uvedených vzdělávacích oblastech; náročnost oblasti je vyjádřena počtem kreditů ECTS, přičemž 1 kredit odpovídá 25-30 hodinám studentovy práce.

V návaznosti na tento standard se tvoří tzv. kompetenční model vzdělávacího programu, v němž jsou obecně vyjádřené kompetence obsažené v tomto standardu rozpracovány na výstupní znalosti a dovednosti z jednotlivých předmětů. Kompetenční model není součástí standardu, protože v něm nelze dostatečně zohlednit afektivní a postojoyé kompetence, které nejsou obvykle měřitelné obvyklými evaluačními postupy. Afektivní a postojoyé kompetence tak nemohou být zařazeny mezi ověřitelné výstupy učení, přestože představují podstatný předpoklad pro jakoukoliv práci s lidmi, a tedy i pro práci sociálního pedagoga.

Návrh vzdělávacího programu je strukturován do 4 bloků povinných předmětů a jednoho bloku povinně volitelných předmětů. Absolvováním celého bloku musí student dosáhnout dohromady stanoveného počtu kreditů. Rozdělení kreditů do jednotlivých modulů a v rámci nich do jednotlivých předmětů bude v různých školách variovat. Proto se uvádí pro každý modul zpravidla rozmezí mezi minimálním a maximálním počtem kreditů, které lze v modulu získat.

U některých vzdělávacích oblastí jsou uvedeny disciplíny v závorkách. Jedná se o ty disciplíny, které jsou někdy vnímány jako samostatné a jindy jsou součástí obecné disciplíny.

Tabulka 2: Návrh vzdělávacího programu

### 3.2.1 Společný základ

Vzdělávací oblasti	Předměty	počet kreditů
Filosofie (včetně etiky, religionistiky, příp. teologie)	<i>Úvod do filosofie</i> <i>Etika pro pomáhající profese</i> <i>Kořeny evropské kultury</i> <i>Religionistika</i>	5-10
Právo	<i>Lidská práva a občanská společnost</i> <i>Právo pro pedagogické a sociální profese</i>	5-10
Ekonomika a management	<i>Management neziskových organizací</i> <i>Základy ekonomiky</i>	5-10
Psychologie (včetně nácviku komunikace a psychopatologie)	<i>Psychologie obecná a osobnosti</i> <i>Vývojová psychologie</i> <i>Sociální psychologie</i> <i>Seminář sociální komunikace</i> <i>Základy psychopatologie</i>	15-20
Zdravověda a hygiena	<i>Zdraví a nemoc</i>	3-5
Speciální pedagogika (zaměřená na osoby s postižením a se zvláštními vzdělávacími potřebami) <sup>12</sup>	<i>Speciální pedagogika</i> <i>Specifika sociální práce s osobami se zdravotním postižením</i>	5-10

### 3.2.2 Pedagogika

Vzdělávací oblasti	Předměty	počet kreditů
Obecná a sociální pedagogika (včetně teorie)	<i>Úvod do pedagogiky</i>	10-15

<sup>12</sup> Problematika práce s osobami se zdravotním postižením je jak součástí zdravovědy, tak součástí speciální pedagogiky. Vzhledem k pedagogickému zaměření studia zpracováváme tuto tematiku převážně prakticky, z hlediska práce s člověkem s postižením, tak jak k tomu přistupuje speciální pedagogika. Jelikož se jedná (podobně jako u psychologie) o téma podstatné jak pro pedagogy, tak pro sociální pracovníky, zařazujeme je v tomto standardu do společného základu.

výchovy a obecné didaktiky)	<i>Filosofie výchovy</i> <i>Sociální pedagogika</i> <i>Obecná didaktika</i>	
Pedagogika volného času	<i>Pedagogika volného času</i> <i>Zážitková pedagogika</i> <i>Vychovatelství</i> <i>Osobnost pedagoga volného času</i>	10-15
Didaktika zájmových činností	<i>Metodika zájmových činností</i> <i>Metody pohybových a herních aktivit</i> <i>Sportovní výchova</i> <i>Hudební výchova</i> <i>Výtvarná výchova</i>	10-15

### 3.2.3 Sociální práce

Vzdělávací oblasti	Předměty	počet kreditů
<u>Teorie a metody sociální práce</u> , včetně práce s menšinami	Úvod do sociální práce Teorie a metody sociální práce Metody sociální práce s jednotlivcem Metody sociální práce se skupinou Metody sociální práce s komunitou Metody sociální práce s rodinou Sociální práce s etnickými menšinami	30-35
Sociální politika	Sociální politika Sociální patologie	5-10
Sociologie (včetně metodiky sociálního výzkumu)	Vybrané kapitoly ze sociologie Metody sociálních výzkumů	5-10

### 3.2.4 Ostatní

Vzdělávací oblasti	Předměty	počet kreditů
Vychovatelská praxe se supervizí	Praxe ve školském zařízení Prázdninová praxe	10-15
Praxe sociální práce se supervizí	Odborná praxe s vybranými cílovými skupinami – pravidelná činnost Souvislá praxe v zařízení sociálních služeb	15-20
Metodika odborné reflexe a výzkumu	Absolventská práce	10-15

### 3.2.5 Povinně volitelné předměty - specializace

Vzdělávací oblasti	Předměty	počet kreditů
Prohloubení problematiky práce s etnickými menšinami	Multikultura a etnické menšiny	10
Prohloubení problematiky práce se seniory	Sociálně pedagogická práce se seniory	
Prohloubení metod pedagogiky volného času	Volnočasová a zážitková pedagogika	
Aplikace vybraných kapitol speciální pedagogiky	Inkluze a pedagogická asistence	
Mediální pedagogika	Mediální pedagogika	
Aplikace vybraných metod sociální práce	Probace a mediace	
Celkem kreditů:		<b>180</b>

